

ifj. prof. dr. Rázsó Imre

Életpályája:

(Kassa, 1904 - Budapest, 1964) szerepel, aki 1949. október 31-én került be az MTA levelező tagjai közé. Egykori óvári gazdaszként agrár, illetve Budapesten végzett műegyetemi tanulmányai révén gépészmérnöki oklevéllel is rendelkezett. Édesapja, id. Rázsó Imre professzor szintén óvári gazdasz volt, egy időben a betegállományban lévő Ujhelyi Imre igazgatót helyettesítve vezette a Magyaróvári Gazdasági Akadémiát, illetve a Tanácsköztársaság alatt a rövid ideig főiskolaként funkcionáló intézmény első dékánját is személyében tisztelhetjük. Az ifjabbik Rázsó közeli rokona, prof. dr. Kosutány Tamás, az Óvári Nagy Tanári Kar tagja, a magyar élelmiszertudomány kimagasló alakja volt, nem mellesleg az első magyaróvári tanár, akit az MTA közvetlenül városunkból választott soraiba (1894. május 4.). Ők ketten tették a tanári és kutatói pályát az ifjú számára vonzóvá. Rázsó Imre előbb vállalati mérnökként tevékenykedett, majd Bánvárti igazgató hívására a magyaróvári akadémiának, illetve a hozzá tartozó Gépkísérleti Állomásnak lett munkatársa. Itt a kiváló Karkovány irányítása alatt állt, segítségével 1937-38-ban eljutott az USA-ba és Kanadába is, ahol a mezőgazdasági gépgyártást – mindenekelőtt a traktorgyártást – tanulmányozta. A hazatérését követő esztendőben újra vállalati alkalmazásba került. A Hofherr-Schranz gyárban gyorsan haladt előre a ranglétrán, 1941-ben már a vállalat cégvezető főmérnöke, egyúttal a szervizosztály és a traktor-próbaműhely vezetője volt. Munkája során egyre inkább bekapcsolódott a traktorfejlesztési kutatásokba, új munkaköre pedig lehetőséget adott számára, hogy közvetlen kapcsolatba kerüljön a használókkal, ami nagyban segítette a korszerűsítési és gyártmányfejlesztési tevékenységében. A II. világháború után a Földművelésügyi Minisztérium sürgősen megoldandó feladatként megbízta a Gépesítési Ügyosztály megszervezésével és az ország gépesítési tervének kidolgozásával, egyúttal az Újjáépítési Minisztérium szaktanácsadója is volt, ugyanis a világégést követően a mezőgazdasági gépek, eszközök mintegy 30 százaléka használhatatlanná vált, másik jelentős részét pedig széthordták. Az ország előtt álló mezőgazdasági gépesítési feladatok tudományos szintű megoldása érdekében hozták létre 1949-ben a Mezőgazdasági Gépkísérleti Intézetet, vezetésével Rázsó Imrét bízták meg. Az intézmény az ez évben megszüntetett magyaróvári Gépkísérleti Intézet jogutódjának vallja magát, amely 1869-es alapításával Európa második, Magyarország első ilyen jellegű kutatóhelye volt. Ezzel egyidejűleg visszatért a tanári pályára, a Magyar Agrártudományi Egyetem Kertészeti és Szőlészeti Karán a műszaki tanszék vezetője lett, dékánként pedig az intézményt irányította. Ezzel párhuzamosan oktatott a Mezőgazdaságtudományi Kar és a zsámbéki akadémia géptani tanszékén is. 1949-től a Budapesti Műszaki Egyetem Mezőgazdasági Géptani Tanszékén meghívott előadó, a következő évtől

haláláig tanszékvezető professzor, illetve 1956-57-ben a Magyar Agrártudományi Egyetem Mezőgazdasági Gépesítési és Villamosítási Tanszékének vezetője. Több egyesületben és szervezetben tevékenykedett: az MTA Műszaki Tudományok Osztályának vezetőségi tagja, a Gépészeti Főbizottságának és a Mezőgazdasági Gépesítési Bizottságának elnöke volt. Vezetőségi tagként tevékenykedett a Gépipari Tudományos Egyesületben, a Mezőgépeszeti Szakosztálynak pedig egyik alapítója és elnöke volt. Az Amerikai Mezőgazdasági Mérnökök Szövetsége szintén tagjai közé választotta, egy időben elnöke volt a genfi székhelyű, ENSZ felügyelet alatt állt Mezőgazdasági Munkacsoportnak.

Tudományos munkássága:

Rázsó professzornak nagy szerepe volt abban, hogy a gépesítés fő bázisát jelentő traktorgyártást sikerült helyreállítani hazánkban: 1949-re a traktorok száma közel kétszerese lett az 1945. évinek. Emellett szervezője és irányítója volt a Magyarországon folyó munka- és erőgép-fejlesztési kutatásoknak. Nagy gondot fordított a talajművelő géprendszerek hazai viszonyokhoz történő alakítására. Munkatársaival együtt dolgozta ki a különleges feladatok megoldására szolgáló árokvonó ekét, és nevéhez fűződik a függesztett traktorekék fejlesztése is. Fontos szerepe volt a gabonaaratás gépesítésében, a kombájnok elterjedésében, illetve a hazai viszonyoknak leginkább megfelelő arató-cséplő gépek kialakításában. Foglalkozott a traktorok stabilitási problémáival, a traktorkapaszkodók dinamikai és kinetikai vizsgálatával, a vontatási határfok javításával, részt vett az izzófejes traktormotor kifejlesztésében.

Főbb művei:

Rázsó Imre: A mezőgazdasági gépesítés időszerű kérdései. In: MTA Agrártudományi osztályának közleményei 5: 3-4 pp. 211-223., 13 p. (1954)

Gruber Ferenc, Vogel József, Rázsó Imre: Vademecum: gazdálkodás dióhéjban. (1938), 171 p.

Főbb díjai, elismerései:

Munkásságát számos kitüntetéssel ismerték el, többek között Bánki Donát- emlékéremmel és a Munka Érdemrend arany fokozatával. A nemzetközileg elismert tudós az agrárműszaki kérdések felvetésekor nemcsak mint gépészmérnök, hanem mint gazdász is kereste a megoldást, s ez mindkét szakterület számára rendkívül gyümölcsözőnek bizonyult.